

TOBB ULUSAL

"Ticari krediler aniden ve çok sert bir şekilde kesilmemeli"

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, KOBİ kredilerinde yaşanan daralmanın zincirleme etkiyle ülkenin ve sektörlerin tamamına olumsuz yansıdığını belirterek, "Türkiye'nin önceliği mevcut üretim kapasitesini korumak olmalı. Ticari krediler aniden ve çok sert bir şekilde kesilmemeli. Reel sektörün finansmana erişim taleplerine toptancı bir şekilde olumsuz bakılmamalı" dedi.

istanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin temmuz ayı olağan toplantısı, 'Sanayimizin ve Üretim Hayatımızın Sorunlarının Çözümünde Çatı Örgütümüz TOBB'un Rolü, Önemi ve Beklentilerimiz' ana gündemi ile Odakule Fazıl Zübü Meclis Salonu'nda

gerçekleştirildi. Toplantıya TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan ve Meclis Üyeleri katıldı. Toplantıda konuşan M. Rifat Hisarcıklioğlu, milli gelir içinde sanayinin payının yüzde 27'ye geldiğini ve son 20 yılın en

yüksek düzeyine ulaştığını söyledi. Sanayi yatırımlarındaki gelişmenin bir göstergesi niteliğindeki OSB sayısının son 20 senede 191'den 393'e yükseldiğini bildiren Hisarcıklioğlu, OSB'si olmayan il kalmadığını, imalat sanayii yıllık ihracatının 240 milyar

TOBB ULUSAL

doları aşarak rekor kırdığını ifade etti. Tüm bu başarılarla en büyük payın sanayicilere ait olduğunu belirten Hisarcıklıoğlu, "Yine sizlerin gayretleriyle, İstanbul Sanayi Odamız, faaliyetlerini ve kurumsal kapasitesini her geçen sene genişletiyor. İnovasyondan çevreye, teknolojiye üniversite-sanayi iş birliğine kadar pek çok alanda, kapsamlı çalışmalar yaparak sanayicimize yeni ufuklar ve imkânlar kazandırıyor. KOBİ'lerimizin gelişmesine ve büyümesine destek oluyor. İşte tüm bunlar, sanayinin baş şehrine yakışan, çağdaş bir hizmet anlayışıdır" ifadelerini kullandı.

"Togg gibi en az 5 sivil teknoloji yatırımını ülkemize kazandırarak teknolojiye çok büyük atılım yaparız"

Uzun vadeli yatırım finansman imkânlarının çoğaltılması gerektiğini dile getiren M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Merkez Bankası yatırım kredilerinin devam ettirilmesi gerektiğini, hatta teknoloji projeleri için de kapasitesinin artırılması gerektiğini dile getirdi. Cari açığı azaltmak, küresel tedarik zincirlerinden daha büyük bir pay almak için dev ölçekli kilit teknoloji yatırımlarına ihtiyaç olduğunu altını çizen Hisarcıklıoğlu, "Teşvik sistemimizi de buna göre yeniden tasarlamalıyız. Togg benzeri en az 5 sivil teknoloji yatırımını ülkemize kazandırarak, teknolojiye çok büyük atılım yapacağımız kanaatin-

deyiz" değerlendirmesinde bulundu.

Hisarcıklıoğlu, 6 yıl önce Türkiye'nin Otomobili projesini başlattıklarını hatırlatarak, "Kimse ortaya çıkmazken, 5 babayıgiti bir araya getirip yola çıktık. Tarihimize ilk defa, fikri mülkiyet haklarının tamamı ülkemize ait olan otomobili ürettik. 60 yıllık yerli ve milli otomobil rüyamızı hayata geçirdik" şeklinde konuştu. Togg ile sadece otomobil üretmekle kalmadığını, elektrikli, akıllı ve otonom teknolojilerle dönüşen yeni mobilite ekosistemine de öncülük edildiğini söyleyen Hisarcıklıoğlu, Togg'un mart ayında başlayan yurt içi satışlarda, üretimin 6 katından fazla talep geldiğini aktardı. Bunun da halkın teveccühünü ve inancını gösterdiğini belirten Hisarcıklıoğlu, "Seneye inşallah ihracata başlayacak ve bayrağımızı dünya pazarlarına taşıyacağız. Bu hayal hepimizindi, gerçekleştirmenin gururunu da hep birlikte yaşayacağız" şeklinde konuştu.

"Reeskont kredilerinin hacmi ve KOBİ'lere ayrılan pay artırıldı"

İş dünyasının öngörülebilirlik istediğini ve geleceğe dair yol haritası beklediğini işaret eden M. Rifat Hisarcıklıoğlu, iş planları yapmanın, önünü görmenin ve böylece güven içinde ilerlemek için kamu tarafından ekonomiye ilişkin orta ve uzun vadeli planların kamuoyuyla paylaşılmasının önemli olduğunu kaydetti. Bu kapsamda

"Vergi sisteminin reforma ihtiyacı var"

Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye'de vergi sisteminin reforma ihtiyacı olduğuna dikkati çekerek, çok karmaşık bir vergi sistemimiz olduğundan söz etti. Üstelik bu sistemin her geçen yıl daha da karmaşık hale getirildiğini söyleyen Hisarcıklıoğlu, "Suistimal eden az sayıda kötü örnek yüzünden, milyonlarca mükellefin hayatını daha da zorlaştırıyoruz. Bu da vergi uyumsuzluklarını giderek artırıyor. Bu yaklaşımı değiştirmemiz lazım" diye konuştu. KDV sisteminin de özel sektör için bir finansman sorunu haline geldiğini dile getiren Hisarcıklıoğlu, indirilemeyen KDV'nin her yıl sonunda iadesinin sağlanması gerektiğini, birikmiş-devreden KDV stokuna mahsup imkanı getirilmesi gerektiğini ve KDV iadesinde daha basit bir sisteme geçilerek iade süreçlerinin hızlandırılması gerektiğini kaydetti. Ayrıca gelir vergisi basamaklarının, geçmiş enflasyon dikkate alınarak yeniden düzenlenmesi gerektiğini belirtti.

da Cumhurbaşkanı Yardımcısı sayın Cevdet Yılmaz ile bir araya geldiklerini aktaran Hisarcıklıoğlu, ekonominin yol haritası niteliğindeki ve eylül ayında açıklanması beklenen Orta Vadeli Program'a dair önerilerini ilettiklerini anlattı. Sanayinin ayakta kalması ve büyümeye devam etmesi için, makroekonomide istikrarın ve güvenin sağlanmasının ön şart olduğunu vurgulayan Hisarcıklıoğlu, "Yeni ekonomi yönetiminin bu yönde hareket ederek, para politikasında başlattığı normalleşme adımlarını memnuniyetle karşıladık" dedi.

Özellikle KOBİ kredilerinde yaşanan daralmanın, zincirleme etkiyle ülkenin ve sektörlerin tamamına olumsuz yansıdığını ifade eden Hisarcıklıoğlu, "Buna dikkat edilmesi gerekiyor. Türkiye'nin önceliği mevcut üretim kapasitesini korumak olmalı. Ticari krediler aniden ve çok sert bir şekilde kesilmemeli. Reel sektörün finansmana erişim taleplerine toptancı bir şekilde olumsuz bakılmamalı" ifadelerini kullandı. Bu kapsamda önemli bir gelişme yaşandığını da belirten Hisarcıklıoğlu, reeskont kredile-

rinin hacminin ve KOBİ'lere ayrılan payın artırıldığı, erişim şartlarının kolaylaştırıldığı bilgisini verdi. Yüzde 30'luk ilave döviz satış zorunluluğunun kaldırıldığını söyleyen Hırsarıcıoğlu, tüm bu sadeleştirme adımlarını olumlu karşıladıklarını ve devam etmesini temenni ettiklerini dile getirdi.

"AB ile yaşanan sorunların çözüm yoluna girmesi en büyük temennimiz"

ISO Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın ise büyüme, fiyat istikrarı ve finansal istikrar amaçları arasında çelişkilerin arttığı ve manevra alanının daraldığı bir ortamda, para politikası hataları ve sistemik finansal dalgalanmaların temel riskler olarak öne çıktığını küresel faizlerdeki artışın tüm ekonomiler üzerindeki baskıyı artırdığını ifade etti. Türkiye'de iç tasarrufların büyümeyi finanse etmekte yetersiz kaldığını belirten Bahçivan, "Uluslararası sermaye girişlerinin kalıcı ve sağlıklı bir yapı arz etmesi, bilhassa doğrudan nitelikli yatırımların finansmandaki payının artırılması, her zamankinden daha önemli. Bu bağlamda geçtiğimiz günlerde Körfez ülkelerine gerçekleştirilen resmi ziyaretler kapsamında savunma sanayi, teknoloji, yenilenebilir enerji gibi pek çok alanda yatırım, ticaret ve dış finansmana yönelik sağlanan anlaşmalar ülkemiz adına umut verici" değerlendirmesinde bulundu. İsveç'in NATO'ya katılımına ilişkin sağlanan anlaşmanın da ülkemizin dış ilişkilerde bir normalleşmenin işaretini vermesi bakımından kıymetli olduğunu söyleyen Bahçivan, oluşan bu pozitif iklimin de desteğiyle, baş-

ta Gümrük Birliği'nin güncellenmesi olmak üzere, AB ile yaşanan sorunların çözüm yoluna girmesinin en büyük temennileri olduğunu belirtti. Bilhassa iş insanları için

son dönemde en ciddi engellerden biri haline gelen vize sorunu konusunda acil rahatlatıcı adımlar atılması gerektiğini de yeniden hatırlattı.

Şirketler %20 ilâ %50 daha az enerji tüketerek aynı üretimi yapabilir

Enerji Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ENSIA) Yönetim Kurulu Başkanı
Alper Kalaycı

Enerji tüketimi yüksek sektörlerde üretim yapan şirketler başta olmak üzere, pek çok **sanayi** kuruluşu temiz enerji yatırımlarına ciddi miktarda kaynak aktarıyor. Başta çatı tipi güneş enerjisi santralleri olmak üzere temiz ve yenilenebilir kaynaklara yapılan yatırımlar, **sanayi** kuruluşlarının enerji maliyetlerini azaltıyor. Türkiye'nin 51 şehrinde, 14 farklı sektörde, 411 **sanayi** kuruluşu ve 23 ticari binada yapılan araştırmada, şirketlerin %20 ilâ %50 arasında daha az enerji tüketerek aynı üretimi yapabilir.

Enerji **Sanayicileri** ve İş İnsanları Derneği (ENSIA) Yönetim Kurulu Başkanı Alper Kalaycı, ton eşdeğer petrol (TEP) cinsinden enerji tüketiminin Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya (GSYİH) oranı olarak tanımlanan Enerji Yoğunluğu'nda Türkiye'nin arzu edilen seviyeden uzakta olduğunu vurguladı. Kalaycı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Ocak ayı içerisinde yayınlanan 2. Enerji Verimliliği Eylem Planı'nda 2024-2030 yılları arasında 20,2 milyar dolar enerji verimliliği yatırımı ve 2024-2030 yılları arasında birincil enerji tüketiminde %16 azalma sağlanması hedeflendiğine dikkat çekti.

Enerji verimliliği potansiyeli %32

37,1 MTEP (Milyon ton eş değeri petrol) seviyesine karşılık gelen bu verimlilik hedefinin yakalanması için **sanayi** kuruluşlarındaki sistemlerde mevcut tüketimi azaltacak yatırımlar yapılmasının önemine işaret eden Alper Kalaycı, ENSIA Kurumsal Üyesi Escon Enerji'nin saha inceleme sonuçlarına göre Türk **sanayisindeki** enerji verimliliği potansiyelinin yüzde 32 seviyesinde olduğunu belirtti. Türkiye'nin 51 şehrinde, 14 farklı sektörde, 411 **sanayi** kuruluşu ve 23 ticari binada yapılan araştırmada, şirketlerin %20 ilâ %50 arasında daha az enerji tüketerek aynı üretimi yapabileceğinin ortaya çıktığını kaydeden Kalaycı, şu değerlendirmeyi yaptı: "Kurumsal Üyemiz Escon'un 185'i **ISO 500**, 69'u **ISO İkinci 500** listesinde yer alan şirketlerde yaptığı analizler; atık ısıların geri kazanımı, soğutma, iklimlendirme, pompa, fan gibi yüksek seviyede enerji tüketen sistem ve ekipmanlarda

yapılacak modernizasyon ve otomasyon yatırımları ile çok daha yüksek seviyede enerji verimliliği sağlanabileceğini ortaya koyuyor. Bu noktada sağlanacak başarı ülkemizin Enerji Yoğunluğu seviyesinde de çok daha hızlı bir düşüşü beraberinde getirecek. Türkiye'nin temiz enerji yatırımlarında tüm dünyanın alkışladığı başarısını enerji verimliliği alanında sağlaması ve bu alanda çağ atlaması gerektiğine inanıyoruz."

Enerji tasarrufuna harcanan her 1 dolar, üretime harcanan 2 dolardan daha değerli

Enerji **Sanayicileri** ve İş İnsanları Derneği (ENSIA) Yönetim Kurulu Başkanı Alper Kalaycı, Türkiye'nin enerji yoğunluğu seviyesinin son on yılına ilişkin çarpıcı veriler aktardı. Türkiye'de 2013 yılında Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'ya 1000 Euro'luk katkı sağlamak için 155 kg eşdeğeri petrol tüketilirken, 2023 yılında bu seviyenin ancak 150 kg seviyesine düşürülebildiği bilgisini veren Kalaycı; Danimarka'nın aynı tüketimi 75'ten 58'e, Almanya'nın 123'ten 100'e, Yunanistan'ın 143'ten 124'e, Romanya'nın 232'den 186'ya, Portekiz'in 137'den 119'a düşürmeyi başardığını anımsattı. Alper Kalaycı, "Hayatımızın vazgeçilmezi olan enerjinin sürekliliği ise doğal kaynakların korunması ve bu kaynaklardan en verimli bir şekilde yararlanılmasına bağlı. Enerji tasarrufuna harcanan her 1 dolar, enerji üretimine harcanan 2 dolardan çok daha fazla değer yaratıyor." dedi.

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT, İKİTELLİ OSB'Yİ ZİYARET ETTİ

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Avrupa Birliği ve ABD'ye yönelik ihracatta çevre dostu üretimin çok büyük önem taşıdığını belirterek, "Hükümet olarak yenilenebilir enerji üretim kooperatiflerinin kurulmasını destekliyoruz." dedi.

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, İkiteli Organize Sanayi Bölgesi (İOSB) Kooperatif Başkanları ve İş Adamları Buluşması'nda yaptığı konuşmada, iş dünyası temsilcileriyle istişareye önem verdiklerini ifade ederek, bakanlık görevine getirilmesinden bu yana sektörel meslek kuruluşları, odalar, esnaf kooperatifleri ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere yaklaşık 9 ayda bine yakın istişare toplantısı yaptıklarını söyledi.

Organize Sanayi bölgelerinin düzenli bir sanayinin oluşturulması, şehirlerin bir plan dahilinde geliştirilmesine destek olunması, üretimde verimlilik ve kar artışı sağlanması, az gelişmiş bölgelerde üretimin yaygınlaştırılması, nitelikli bir altyapı oluşturularak çevre kirliliğinin önüne geçilmesi gibi konularda büyük katkılar sağladığını belirten Bolat, Türkiye'de de organize Sanayi bölgelerinin bu maksatların hasıl olmasında son derece önemli rol oynadığını vurguladı.

Bolat, organize Sanayi bölgeleri arasında en önemlilerinden olan İOSB'nin 24 bin 864 aktif firmasıyla yıllık ortalama 5-6 milyar dolarlık bir katma değer ürettiğini belirterek, bu yönüyle, Türkiye'nin her şehrine ve dünya çapında neredeyse her ülkeye üretim gücü ile ulaşan önemli bir ekonomik güç merkezi olduğunu ifade etti.

İOSB'nin 32 bin aktif işletmenin faaliyetlerine ev sahipliği yaptığını, 380 bin kişiye istihdam sağladığını aktaran Bolat, İOSB ve içinde faaliyet gösteren 37 kooperatifle Türkiye'nin en büyük organize bölgesi olduğunu belirtti.

"İOSB'nin yenilenebilir enerji alanını dikkate almalarını tavsiye ediyoruz"

Ömer Bolat, son 21 yılda organize Sanayi bölge sayısının 190'dan 355'e çıktığını, teknopark sayısının da 5'ten 96'yı aştığını ve hiç olmayan AR-GE ve teknoloji merkezlerinde de 1600'e ulaştığını kaydetti.

Ticaret Bakanlığı olarak Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES) ile kooperatiflerin yanında olduklarını ifade eden Bolat, esnaf ve şirketlere özel destekleme programının da olduğunu söyledi.

Bolat, iki gün önce, esnaf ve sanatkarların Bakanlıkça bağlı kredi ve kefalet kooperatifleri aracılığıyla Halkbank'tan kullandığı genel işletme kredilerinde şahıs üst limitinin 650 bin liradan 750 bin liraya yükseltildiğini hatırlatarak, makul maliyetlerle gerçekleştirilecek bu destek paketinin dünden itibaren kullanıma açıldığını kaydetti.

Esnaf ve kooperatiflere son 21 yılda yaptıkları destekleri anlatan Bolat, Türk Eximbank ile ihracatçıları desteklediklerini ve geçen yıldan bu yana Türk Eximbank'ın sermayesini 3 kez artırdıklarını belirtti. Bir yandan üretip, bir yandan tüketirken, ortaya çıkan en önemli hususlardan birisinin de çevrenin korunması ve yeşil dönüşüm olduğuna dikkati çeken Bolat, şöyle devam etti:

"Bu anlamda, Avrupa Birliği ve ABD'ye yönelik ihracatta çevre dostu üretim çok büyük önem taşıyor. Hükümet olarak yenilenebilir enerji üretim kooperatiflerinin kurulmasını da destekliyoruz. Mesela, Kayseri'de Cumhurbaşkanımızın açtığı böyle bir kooperatif vardı. İOSB ve ona bağlı 37 kooperatifin de bu alanı ciddiyetle dikkate almalarını tavsiye ediyoruz. Yenilenebilir enerji kooperatifleri hem üyelerine enerji maliyetlerini düşürme noktasında hem de gelir elde etme noktasında çok ciddi bir başarı sağlayacaktır. Ayrıca, karbon salınımını da engelleyecektir."

"İthalatımızda aldığımız tedbirlerle ciddi bir azalış trendi var"

Ticaret Bakanı Bolat, İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI'nın şubatta 50,2'ye yükseldiğini hatırlatarak, "Türkiye İmalat PMI 8 ay boyunca 50'nin altındaydı. Bunun anlamı pozitifdir arkadaşlar. 50 üstü olumluya geçti demektir. Firmalar üretim noktasında demek ki siparişler alıyor. PMI endeksinin yükselmesi sevindirici." dedi.

Dün açıklanan büyüme performansı ile Türkiye'nin 37 üyeli OECD ülkeleri arasında ikinci sırada yer aldığı dikkati çeken Bolat, geçen yıl Türkiye ekonomisinde ilk defa 1 trilyon dolar eşliğinin aşıldığını, gayrisafi yurt içi hasılanın (GSYH) tarihte ilk kez 1,1 trilyon dolar seviyesine ulaştığını aktardı.

Böylece kişi başına milli gelirin yüzde 23 artışla 13 bin 110 dolara yükseldiğini vurgulayan Bolat, şunları kaydetti:

"Büyümede imalatın, Sanayinin ve yatırımların payı önemli. Sevindirici olan bir husus da bu büyümede imalatın, üretimin, yatırımların ve ihracatın payının yüksek olmasıdır. İhracatta da Allah'a şükür iyi gidiyoruz. Geçen yıl dünya ticareti gerileme kaydetti. Dünya ekonomik büyümesi durgunluk gösterdi ama Türkiye ekonomisi yüzde 4,5 büyüdü. Türkiye'nin ihracatı geçen yıl artış gösterdi ve 255,8 milyar dolarla Cumhuriyet tarihinin mal ihracat rekorunu kırdık, 100 milyar dolarla da Cumhuriyet tarihimizin hizmetler ihracat rekorunu kırdık. Bu yıl hedefimiz sizlerle beraber 265 milyar dolar mal ihracatı ve 100 milyar dolar hizmet ihracatı rekorunu kırmak.

Güzel bir gelişme de ithalatımızda aldığımız tedbirlerle ciddi bir azalış trendi var. Yarın sabah erkenden Adıyaman'a gidiyoruz. Adıyaman'da şubat ayının ihracat, ithalat, dış ticaret açığı ve ihracatı ithalatı karşılama oranları gibi önemli göstergeleri orada halkımızla, kamuoyuyla ve Adıyamanlılarla paylaşacağız. Oradan da size inşallah müjdeli haberler açıklayacağız. İnşallah bu olumlu gelişmeler ve iyimser beklentileri koruduğumuz takdirde, 2024 yılında da ekonomimizde halkımız için olumlu bilgiler vereceğiz."

Bütün bu olumlu tablonun istihdam verilerine de yansıtıldığı belirten Bolat, ekonomi yönetimi olarak iş dünyasının yanında olmaya devam edeceklerini sözlerine ekledi.